

**Wyrok Sądu Najwyższego
z dnia 5 maja 1937 r.
sygn. akt II C 3126/36**

- 1) Wyrażenie zgody przez fundusz emerytalny na obliczanie wysokości emerytury w oparciu o statut starszy wyklucza możliwość oparcia roszczenia o zmianę jej wysokości w oparciu o statut aktualny.**
- 2) Nawet trafne twierdzenia dotyczące stanu faktycznego w sporze są dla rewizji irrelewantne, jeżeli nie zostały przytoczone wcześniej.**

Sąd Najwyższy jako sąd rewizyjny
pod przewodnictwem sędziego Sądu Najwyższego J. Hroboniego,
a w obecności sędziów Sądu Najwyższego Żurawskiego i St. Staszewskiego jako sędziów,
w sprawie Władysława Cyrek w Krakowie, powoda, działającego przez
adw. S. Ettingera w Krakowie,
przeciw Akcyjnemu Bankowi Hipotecznemu we Lwowie, pozwanemu, działającemu
przez adwokata dr J. Weina we Lwowie,
o ustalenie prawa zaopatrzenia emerytalnego,
wskutek rewizji pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27
sierpnia 1936 r., sygn. akt II CA 747/36, którym na odwołanie pozwanego
zatwierdzono wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 28 maja 1935 r., sygn. akt II
Cg 244/32,
na posiedzeniu niejawnym postanowił:

- 1) rewizji nie uwzględnić,
- 2) pozwany ma do czternastu dni pod egzekucją zapłacić powodowi koszty rewizyjne 735 zł.

Uzasadnienie

Nie zachodzą zarzucone przyczyny rewizyjne z § 503 pkt 2-4 k.p.c.¹

Powód pracował u pozwanego od 6 listopada 1909 r. przez 22 lata i dochodzi emerytury wedle statutu emerytalnego z 1909 r., zaś pozwany broni się w sporze, że powodowi należy się emerytura wedle statutu z 1921 r.

Istotna w tym sporze różnica między obu tymi statutami emerytalnymi funkcjonariuszy pozwanego, leży w podstawie wymiaru świadczeń emerytalnych.

¹ Austriacka ustawa z dnia 1 sierpnia 1895 r. o postępowaniu sądowym w cywilnych sprawach spornych (Procedura cywilna), Dz.U.P. 1895 poz. 113.

Wedle statutu 1921 r. podstawa ta, ostatnia roczna, nie może przekroczyć 5.000 zł (§ 5), zaś wedle statutu 1909 r. dochodzi do kwoty 14.000 koron. Ustalono, że ostatnie pobory powoda w czynnej służbie wynosiły 7.700 zł na rok, że powodowi należy się 66,2% poborów czynnej służby i na tej podstawie wyrok pierwszej instancji oznaczył kwotę emerytury powoda na 424,78 zł na miesiąc, przyjmując w myśl statutu 1909 r. podstawy wymiaru wyższą niż 5.000 zł.

W skardze apelacyjnej pozwany żądał (k.113) zmiany wyroku pierwszej instancji „w ten sposób, że ustala się, i powodowi przysługuje prawo do kwoty, odpowiadającej płacy rocznej 5.000 zł względnie wyższej, ale niższej od żądanej przez powoda” stawiając nadto inne wnioski alternatywne.

Wyrok, apelacją zaskarżony można zmienić jeno w granicach wniosków apelacyjnych § 497 k.p.c. Skoro statut 1921 r. oznaczył 5.000 zł jako najwyższą, nieprzekraczalną podstawę wymiaru, a pozwany we wniosku apelacyjnym zgodził się na podstawę wyższą, to zgodził się na niestosowanie statutu 1921 r. do wymiaru emerytury powoda.

Tym samym obojętne było też uzasadnienie skargi apelacyjnej, skierowane przeciw stosowaniu statutu 1909 r., gdyż wobec wniosku apelacyjnego wyrok pierwszy nie mógł ulec zmianie w tym kierunku, by najwyższą podstawą wymiaru była kwota 5.000 zł, a to wedle statutu 1921 r.

Obojętne są zatem wszelkie zarzuty i wywody rewizji co do sprzecznego z ustawą zastosowania statutu 1909 r., nie zaś do statutu 1921 r. w zakresie maksimum 5.000 zł, gdyż zgoda pozwanego na przekroczenie tej granicy kwotowej uchyla wszelkie wątpliwości prawne, jakie by nasuwały się przy niestosowaniu w tym względzie granicy ze statutu 1921 r.

Zbędne były przeto dalsze badania mocy wiążącej statutu 1921 r. (§ 503 ust. 2 k.p.c.) i obojętne zarzuty sprzeczności z § 508 ust. 3 k.p.c. co do ustaleń, odnoszących się do statutu.

Skoro pozwany zgodził się na przekroczenie kwoty 5.000 zł, jako podstawy wymiaru, a nie określił, o ile ona ma być niższa od żądanej przez powoda podstawy 7.700 zł (k.95), zbędne było też badanie istotnej wartości kwoty 14.000 przedwojennych koron, której, jako podstawy wymiaru statut 1909 r. nie pozwalał przekroczyć.

Ustalono, że statut 1909 r. był umową zastępczą z § 66 ustawy z 1907 r.² Ustawa ta dozwalała tylko bezpośrednio umowy zastępczej a pracodawcą (§§ 66 lit. 6 cytowanej ustawy). Skoro obok obowiązkowego ubezpieczenia socjalnego tą samą umową objęto też sprawę administracyjnego spensjonowania, przeto słusznie przyjęto, że za roszczenie pozwu pozwany odpowiada osobiście, jak za wszelkie zobowiązania emerytalne z tego statutu, zgodnie zresztą z ustaloną jego treścią (§ 1). Chybione zatem są wywody rewizji co do braku legitymacji biernej, oraz wszelkie

² Ustawa z 16 grudnia 1906 r. o ubezpieczeniu pensyjnym funkcjonariuszy w służbie prywatnej i niektórych funkcjonariuszy w służbie publicznej, Dz.U.P. 1907 poz. 1.

zarzuty wad postępowania przy badaniu stanu funduszu emerytalnego (§ 503 ust. 2 k.p.c.).

Trafny prawnie jest pogląd rewizji, że 13. i 14. pensja nie podlegałyby wliczeniu do podstaw wymiaru emerytury, o ile coroczna wypłata tych pensji zależała od dobrej woli pracodawcy, lecz twierdzenia faktyczne w tym względzie są nowością, w rewizji niedopuszczalną (§ 504 k.p.c.). To samo odnosi się do twierdzenia, że czternastą pensję zniesiono zgodnie, w drodze umowy.

Koszty: § 41-50 k.p.c.

Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do zarządzenia w tym sporze ustnej rozprawy rewizyjnej (§ 509 k.p.c.).

[Przytoczone przepisy: § 509 k.p.c., § 41-50 k.p.c., § 504 k.p.c., § 503 k.p.c., § 508 k.p.c., § 497 k.p.c.]